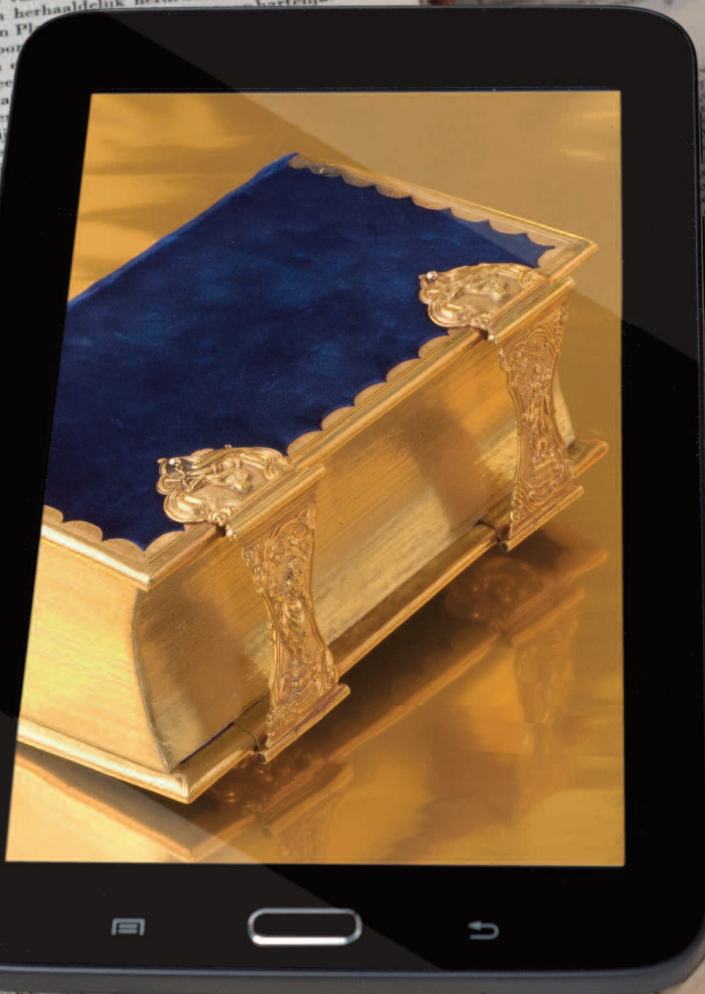

Digitaal goudvelven bij de KB (Koninklijke Bibliotheek)

schiedenis der planten vermaakt. Het is deze tekst, die in 1616 door de zoons van Jan Moretus in het Latijn, en in 1618 door Frans van Ravelingen in het Nederlandsch werd uitgegeven en herhaaldelijk herdrukt.

Met Clusius waren Pl...
Deze geleerde, geboor...
Gent en te Leuven...
gewesten. Hij studee...
te Wittenberg, waa...
ging. Te Montpellier...
van Rondelet. Wij...
de jonge Fugger's...
plantenkunde. Hij...
op de vlakke van...
hij ten gevolge va...
bloemen ook zel...
de brieven van d...
verscheidene bij...
na een tijd te...
vriend Dodoen...
trekt de onru...
kruidkundigen...
telt. In 1573 v...
gang met Og...
en de tulpen...
was het dat...
geneeskruide...
camentis ex...
werk over...
Rariorum...
historia (15...
wille van z...
werkte hij...
voor Plan...
per Pan...
observata...
van zijn

Ewoud Sanders

boek...
contract van...
newegen (zie...
zou optrede...
me. Deze, s...
eigen weg...
mingsdran...
3 Juni 172...
een ruimer...
vrienden te...
bedrijfskapitaal...
gemeenschappelijk...
Knoll). Als geheel ble...
newegen viel reeds in 172...
tusschen ook bureu waren gew...
als de in de boekgeschiedenis wel...
me". De definitieve ontbinding der

...nis, benaau...
...ervling toch gezet...
... op uw wangen dauwen...
... zulten ze u, als ons, benaauwen...
En grieven, zelfs op 't zachtste bed...
Eens zult ge, als wij, gevoelen teeren...
Wat heil, wat wellust zij, op de aard...
En O Hemels toezicht moge 't weeren...
Die onderdrukking kennen...
De...

Inhoud

Woord vooraf | 3

1. Digitaal goud delven bij de Koninklijke Bibliotheek | 5

2. Delpher: toegang tot meer dan een miljoen boeken, kranten en tijdschriften | 12

Eenvoudig zoeken in Delpher | 14

Uitgebreid zoeken in Delpher: boeken en tijdschriften | 16

Uitgebreid zoeken in Delpher: kranten | 17

Zoekresultaten verfijnen in Delpher | 21

Zoekresultaten sorteren, bekijken en bewaren | 22

Woord vooraf

Veel grote bibliotheken hebben de afgelopen eeuwen miljoenen boeken, kranten en tijdschriften samengebracht en ontsloten. Het zijn vaak imposante en inspirerende instellingen om te bezoeken, maar op veel punten leggen ze het af tegen digitale bibliotheken.

Ga maar na: die zijn dag en nacht bereikbaar, wereldwijd, zonder reistijd, vanaf iedere locatie. Het enige wat u nodig heeft, is een internetverbinding en een smartphone, tablet, laptop of pc. Daarmee kunt u toegang krijgen tot tientallen miljoenen publicaties – meer dan er ooit fysiek op één plaats zijn samengebracht. Het zijn er ook meer dan u in honderd levens zou kunnen lezen, maar u kunt wel razendsnel miljarden pagina's doorzoeken op één woord, één naam of bepaalde combinaties van woorden of namen. In de hele wereld zijn grote bibliotheken hun collecties in hoog tempo aan het digitaliseren. Ze maken ze fulltext beschikbaar – waardoor ze helemaal doorzoekbaar zijn – of alleen met trefwoorden en korte beschrijvingen, zogenoemde metadata. Ook commerciële partijen zijn hiermee bezig, met Google als grootste. Sinds 2004 heeft Google, in samenwerking met enkele grote bibliotheken, ruim 30 miljoen boeken gedigitaliseerd. Het worden er uiteindelijk zo'n 130 miljoen.

Dit gidsje gaat over digitaal goud delven bij de Koninklijke Bibliotheek (KB), een instelling die op het terrein van digitalisering internationaal een vooraanstaande positie inneemt. Ook de KB werkt met Google samen. Dat heeft al geleid tot de digitale beschikbaarstelling van ruim 80.000 boeken uit de 18de en 19de eeuw; het worden er ruim 160.000. De 50.000 boeken van vóór 1700 worden gedigitaliseerd in samenwerking met ProQuest. Uiteindelijk hoopt de KB haar complete boekenbezit online te zetten.

Zover is het nog lang niet, maar er staat bij de KB al veel meer online dan menig een weet. Niet alleen boeken, kranten en tijdschriften, maar bijvoorbeeld ook geïllustreerde handschriften, brieven en Kamerstukken.

Voor een deel zijn die digitale collecties gratis voor iedereen toegankelijk via internet. Maar de grootste buit is bereikbaar door lid te worden van de KB (huidig tarief: €15 per jaar). Dit kan online (inschrijven.kb.nl) en aan de balie. KB-lidmaatschap geeft u toegang tot allerlei extra diensten en bronnen, waaronder tientallen nationale en internationale databanken.

Van sommige bronnen maak ik zelf intensief gebruik. Er gaat vrijwel geen dag voorbij zonder dat ik iets opzoek in Delpher – een zoekplatform dat hierna nog uitvoerig ter sprake komt. En wekelijks zoek ik wel iets op in PiCarta, een catalogus waarin je kunt nazien welke boeken en tijdschriften zo'n 400 Nederlandse bibliotheken in hun bezit hebben. Delpher is toegankelijk voor iedereen. Tot PiCarta heb ik toegang doordat ik lid ben van de KB.

Overigens is het gebruik van sommige databanken aan restricties gebonden. Ze zijn alleen voor persoonlijk gebruik, niet voor commerciële of zakelijke doeleinden.

Dit gidsje doet eerst een greep uit het aanbod op de website van de KB. Daarna volgt een beschrijving van de zoekmogelijkheden in Delpher, de grootste gedigitaliseerde collectie Nederlandse historische teksten tot nu toe.